

Raad voor Vastgoed Rijksoverheid
Ministerie van Financiën

Kennis- en Opleidingengids 2012

Inhoudsopgave

	Inleiding	3
1	Kennisuitwisseling	5
2	Beeld van de vastgoedorganisaties van het Rijk	6
3	Levenscyclus Vastgoed Rijk	10
4	De vastgoedfuncties	14
5	Opfriscursussen	16
6	De opleiding Juridisch Vastgoed Rijksoverheid	17
7	De opleiding Vastgoedeconomie Rijksoverheid	19
8	Certificering van taxateurs OZ	20
9	Studiedagen	22
10	Masterclass	23
11	Overzicht van het opleidingsaanbod vastgoed	25
12	Overzicht van opleidingsinstituten en brancheorganisaties	39
13	Adressen opleidingsinstituten	40
14	De projectgroep Vastgoedkennis en Opleidingen	43
15	De projectgroep Hoofden P&O-overleg	44
16	Kenniskringen vastgoedorganisaties	45
17	Bijzondere Kenniscentra	46
18	Hoogleraren Vastgoed en Ruimtelijke Ordening	48

Inleiding

De Raad voor Vastgoed Rijksoverheid (RVR) versterkt de rol van het Rijk als partij op de vastgoedmarkt en bevordert de samenwerking tussen zes ministeries op het gebied van vastgoed. De samenwerking in de RVR vindt plaats tussen acht operationele diensten, te weten:

- de Rijksgebouwendienst (RGD), namens BZK;
- Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf (RVOB), namens Financiën;
- de Dienst Vastgoed Defensie (DVD), namens Defensie;
- de Dienst Landelijk Gebied (DLG), namens EL&I;
- Rijkswaterstaat (RWS), namens I&M;
- ProRail;
- Staatsbosbeheer (SBB);
- Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA).

Deze gids is een initiatief van de RVR, deze gids wordt verspreid binnen de acht vastgoeddiensten en wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit is de zevende editie.

Wij hopen dat deze gids een bijdrage levert aan kennisuitwisseling en aan de opleidingsplannen van vastgoedmedewerkers.

Voor de meest actuele (opleidings) ontwikkelingen verwijzen we u naar onze rijkswebsite.

Raad voor Vastgoed Rijksoverheid

1 Kennisuitwisseling

Met kennisuitwisseling wordt bedoeld het ontsluiten, ontwikkelen, overdragen en benutten van kennis. De Raad voor Vastgoed Rijksoverheid (RVR) heeft hieraan een hoge prioriteit toegekend. Kennisuitwisseling is een speerpunt in het werkprogramma van de RVR.

Door activiteiten te organiseren die kennisuitwisseling intensiveren, wordt er geïnvesteerd in de versterking van de competenties van medewerkers die betrokken zijn bij vastgoed transacties en vastgoedbeheer. De kwaliteit van de producten die voortkomen uit de bedrijfsprocessen van de vastgoedorganisaties van het Rijk wordt zo verbeterd. Ook nieuwe werkerterreinen of werkmethodes kunnen met kennisuitwisseling binnen bereik komen.

2

Beeld van de vastgoed-organisaties van het Rijk

Elke vastgoedorganisatie van het Rijk kan vanuit zijn maatschappelijke taak en de relatie die hij heeft met de 'grondstof' vastgoed, worden getypeerd naar de stand van zaken medio 2011. Deze typering is van belang voor het verkrijgen van inzicht in de waarde (expertise) die hij kan hebben in op te zetten samenwerkingsverbanden en projecten. De vraag: 'wat heeft die betreffende vastgoedorganisatie te doen met vastgoed?' wordt door de hierna volgende typering in algemene termen beantwoord. Zie ook het in hoofdstuk 3 van deze gids opgenomen overzicht 'Hoofdstructuur Vastgoed Rijk'.

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

- de maatschappelijke taak is de ontwikkeling, de inrichting en het beheer van de groene ruimte;
- de relatie met vastgoed: grondvererving, landinrichting, agrarisch-natuurbeheer, tijdelijk beheer en vervreemding, gebiedsontwikkeling;
- DLG is geen eindbeheerder;
- DLG is een rijksdienst die ressorteert onder het ministerie van LNV, met als belangrijkste opdrachtgevers de provincies, LNV/andere ministeries en natuurbeschermingsorganisaties;
- een groot gedeelte van de organisatie is actief in landinrichtingsprojecten; een kleiner gedeelte is actief in grondvererving, ontwikkeling, tijdelijk beheer met vervreemding en het agrarisch natuurbeheer;
- het Bureau Beheer Landbouwgronden is de rechtspersoon op wiens naam de bezittingen worden verworven;
- DLG bestaat uit een centrale eenheid en vier regio-eenheden;
- DLG is een batenlastendienst;
- DLG heeft in totaal ongeveer 1.400 medewerkers.

Staatsbosbeheer (SBB)

- de maatschappelijke taak is het instandhouden, herstellen en ontwikkelen van bos-, natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden in de

terreinen van SBB, alsmede het bevorderen van de recreatiefunctie van de terreinen van SBB daar waar mogelijk;

- de relatie met vastgoed: terreinbeheer over 239.000 ha; exploiteren en vervreemding;
- SBB is eindbeheerder;
- SBB is een zelfstandig overheidsorgaan (ZBO) met een aparte rechts persoonlijkheid die zijn vastgoedbezittingen op eigen naam heeft staan;
- SBB kent een Raad van Advies, een balans en een winst- en verliesrekening;
- LNV is de belangrijkste opdrachtgever van SBB;
- een groot gedeelte van de organisatie is actief in het natuur- en recreatie-beheer; een klein gedeelte houdt zich bezig met exploiteren (uitgifte van rechten aan derden) en vervreemding;
- SBB bestaat uit een centrale eenheid en acht regionale eenheden;
- SBB heeft in totaal ongeveer 1.000 medewerkers.

Rijkswaterstaat (RWS)

- de maatschappelijke taak is de zorg voor de hoofdinfrastructuur, vlot en veilig verkeer over weg en water, voldoende en schoon water, droge voeten en betrouwbare en bruikbare informatie;
- de relatie met vastgoed: grondverwerving voor de realisering van de infrastructuur en het bieden van natuurcompensatie, alsmede tijdelijk grondbeheer en vervreemding (afstootbeslissingen, overtolligheidsstellingen) en gebiedsontwikkeling;
- RWS is eindbeheerder van de infrastructurele werken met bijbehorende terreinen;
- RWS is de uitvoeringsorganisatie voor het ministerie van Verkeer en Waterstaat;
- RWS is een rijksdienst die ressorteert onder het ministerie van Verkeer en Waterstaat;
- De vastgoedsector is met name actief in de plan-, studie- en realisatiefase van projecten;
- RWS bestaat uit de Staf DG/Corporate Dienst, tien regionale diensten, vijf landelijke diensten en enkele projectdirecties;
- RWS is een batenlastendienst;
- RWS heeft in totaal ongeveer 9.500 medewerkers.

Dienst Vastgoed Defensie (DVD)

- de maatschappelijke taak is het realiseren en instandhouden van vastgoed dat nodig is voor defensiedoeleinden door middel van vastgoeddiensten (waaronder technisch beheer) en ingenieursdiensten (waaronder nieuwbouw, onderzoek en advies);
- de relatie met vastgoed: grondverwerving, tijdelijk grondbeheer en vervreemding (afstootbeslissingen, overtolligheidsverklaringen en reallocatie) en het aanbesteden van (bouw)werken;
- DVD is in de rol van dienstverlenende instantie te beschouwen als eindbeheerder van het militair vastgoed;
- DVD is een batenlastendienst die ressorteert onder het ministerie van Defensie en primair werkt ten behoeve van de krijgsmachtonderdelen;
- de organisatie bestaat uit een centrale eenheid, drie regionale eenheden in Nederland en een vestiging in Duitsland;
- DVD heeft ongeveer 1.100 medewerkers.

Rijksgebouwendienst (RGD)

- de maatschappelijke taak is de zorg voor de rijkshuisvesting door middel van vastgoeddiensten (onderhoud en technisch beheer, huisvestingsprojectontwikkeling, portefeuillemanagement, strategische advisering) en het behoud van cultureel erfgoed;
- de relatie met vastgoed: grond- en vastgoedverwerving, huren van huisvesting op de markt, exploitatie (interne verhuur), vastgoedbeheer en -vervreemding (afstootbeslissingen/overtolligheidsstellingen) monumentenzorg;
- RGD bestaat uit de dienstleiding en vijf directies, te weten Frontoffice, Advies & Architecten, Vastgoed, Projecten en Beheer;
- de klanten zijn ministeries en rijksorganisaties (waaronder de verzelfstandigde rijksmuseum);
- RGD is een batenlastendienst;
- RGD heeft ongeveer 900 medewerkers.

Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB)

- de maatschappelijke taak is de zorg voor het privaatrechtelijk vastgoed-beheer van de Staat en het namens het rijk deelnemen aan gebiedsontwikkeling;
- de relatie met vastgoed: exploitatie (het rendabel maken van vastgoed door uitgifte van rechten aan derden) en vervreemding (behandeling van overtolligheidsstellingen, reallocatie binnen het Rijk, verkoop aan andere overheden en private partijen op de markt) gebiedsontwikkeling en soms het verrichten van vastgoedaankopen in opdracht van een departement;
- RVOB is een batenlastendienst die ressorteert onder het ministerie van Financiën;
- RVOB bestaat uit twee directies, de directie Vastgoed en de directie Ontwikkeling; de directie Vastgoed heeft drie regionale directies;
- RVOB heeft ongeveer 270 medewerkers.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

- is de centrale organisatie in Nederland voor de opvang en begeleiding van asielzoekers;
- de relatie met vastgoed: huisvesting;
- COA is een zelfstandig bestuursorgaan;
- COA heeft ongeveer 1500 medewerkers.

ProRail B.V.

- is een organisatie die vanuit een publieke taak en verantwoordelijkheid opereert ten dienste van de vervoerders op het spoorwagennet;
- de sterk verweven taken zijn capaciteitsmanagement, verkeersleiding, instandhouding, nieuwbouw en advisering over de uitbreiding van de functionaliteit van het spoorwagennet;
- op basis van een concessie van V&W is ProRail beheerder van de hoofdspoorwagennet;
- de relatie met vastgoed: grondverwerving, tijdelijk grondbeheer, vervreemding, als ook advisering ten aanzien van vastgoedaspecten welke spelen bij stations en meer speciaal de OV-terminals van de Nieuwe Sleutelprojecten;
- ProRail bestaat uit een centrale eenheid te Utrecht en een viertal regio-eenheden;
- De Staat is houder van alle aandelen;
- bij ProRail werken ongeveer 2600 mensen.

3

Levenscyclus Vastgoed Rijk

In het IBO (Interdepartementaal Beleidsonderzoek) Toekomstvast Vastgoed en het kabinetsstandpunt over dat rapport staat dat de functie van de rijksvastgoeddiensten kan worden omschreven als het omzetten van vastgoed ten behoeve van de realisering van rijksdoelstellingen door verwerving, beheer, inrichting en vervreemding. Het vastgoed zelf bestaat uit grond, gebouwen en grondgebonden infrastructuur.

De levenscyclus van vastgoed is in de volgende processen terug te vinden:

- verwerven op de private markt (marktonderzoek, locatiekeuze, aankoop, onteigening, ontpachten, schaderegelingen, regeling nadeelcompensatie);
- (tijdelijk) beheren (instandhouding en gebiedsinrichting; feitelijke beheersdaden en tijdelijke ingebruikgevingen, hangende het doorschuiven van het vastgoed naar de eindbeheerder);
- (permanent) beheren (transformatie, d.w.z. aanleg van infrastructuur en het bouwen van opstallen; een en ander in kader van het doel waarvoor het vastgoed is aangeschaft);
- exploitatie (het langs de privaatrechtelijke weg in gebruik geven van vastgoed aan derden, zoals verhuring, erfpachtsuitgifte, verpachting (een en ander binnen de randvoorwaarden die de permanent beheerder stelt);
- het ontwikkelen of inrichten van het vastgoed;
- vervreemden (afstotingsafweging, overtolligheidsstelling, reallocatie, verkoop of eigendomsoverdracht aan private partijen).

De volgende typen vastgoed worden onderscheiden:

- agrarisch gebruikte gronden (strategische voorraad en verworven (landbouw)grond t.b.v. realisering van publieke doeleinden);
- terreinen/gebieden (bossen, natuurgebieden, strand-, duin- en watergebieden, defensieterreinen, recreatieterreinen, bedrijfsterreinen,

bouwterreinen, landgoederen, overtollige overhoeken bij aangelegde werken);

- werken (waterstaatswerken, werken van Defensie);
- gebouwen(complexen) (boerderijen, huizen/woningen, kantoorpanden, rijksgebouwencomplexen, industriële complexen en monumenten).

De gehanteerde begrippen behoeven nog een nadere toelichting:

Verwerven

- hiervan is ook sprake als de betreffende Vastgoedorganisatie (VGO) zich beperkt tot de regie over het verwervingsproces en/of de VGO de aankoop zelve aan derden (deskundigen) of een andere VGO uitbesteedt;
- de verwervingen van het BBL (Bureau Beheer Landbouwgronden) worden in hoofdstuk 4 De Vastgoedfuncties beschouwd als door DLG gedaan;
- het huren van vastgoed ten behoeve van de huisvesting van rijksdiensten (taak van de Rgd) wordt in hoofdstuk 4 onder 'verwerven' begrepen.

Tijdelijk beheer

- hiervan is sprake als bij voorbaat vaststaat dat de verworven grond opstallen zal/zullen worden doorgeschoven naar een andere instantie die de eindbeheerder is; de eindbeheerder geeft aan de grond een permanente, definitieve bestemming;
- bij DLG gaat tijdelijk beheer gepaard met inrichtingswerkzaamheden en het hanteren van een grondpot/grondvoorraad die wisselend van samenstelling is; er komt steeds grond bij en er gaat steeds grond af;
- (feitelijke) beheersdaden die door de tijdelijk beheerder worden verricht, zijn b.v. onderhoud, sloop van gebouwen, anti-kraakmaatregelen en het verlenen van tijdelijke rechten;
- tijdelijk beheren is iets anders dan exploiteren (uitgifte van rechten aan derden op een meer permanente basis).

Permanente beheer

- hieronder wordt verstaan het doen beantwoorden van het vastgoed aan de bestemming of de maatschappelijke hoofdfunctie die eraan is gegeven;
- vastgoed kan b.v. in permanente beheer zijn bij VenW (RWS) terwijl het exploiteren geschiedt door Domeinen of SBB.

Exploiteren

- hiervan is sprake als vastgoed door het verlenen van een privaatrechtelijk recht aan derden wordt uitgegeven op een meer permanente basis;
- daarbij wordt rekening gehouden met de publieke belangen van de eindbeheerder.

Vervreemden

- hieronder wordt verstaan het proces dat begint bij de afstotingsafweging, verder gaat met de afstootbeslissing en de overtolligheidsstelling bij het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf en eindigt met de overdracht aan een ander onderdeel van het Rijk dan wel verkoop/eigendomsoverdracht aan een derde;
- in hoofdstuk 4 zijn alle Vastgoedorganisaties ingevuld die in het aldus gedefinieerde vervreemdingsproces in de praktijk een voorname rol spelen.

4

De vastgoedfuncties

In het schema hiernaast staan de diensten vermeld met de specifieke vastgoedfuncties die ze uitoefenen.

Het schema geeft niet de kwaliteit aan of de hoeveelheid personen die hiermee aan de slag is, maar concentreert zich op de voornaamste functies die een vastgoeddienst nodig heeft voor haar maatschappelijke taak. Om deze functies goed uit te kunnen oefenen zijn opleidingen hierin ondersteunend. In deze gids worden daarom de relevante reguliere studies aangeboden. Indien slechts 1 dienst op een functiegebied actief is, wordt er geen studievoorstel in deze gids aangeboden, omdat het gemeenschappelijk belang dan ontbreekt. Er wordt in dat geval verwezen naar de eigen studiemogelijkheden van deze dienst. Helaas zijn niet op alle functies reguliere opleidingen voorhanden.

Functies	RVOB	DLG	DVD	Rgd	RWS	COA	SBB	ProRail
Aankopen	■	■		■	■	■		■
Ontheffingen		■			■			■
Taxaties Aankoop	■	■						■
Vestigen zakelijke rechten	■	■			■		■	■
Beheren	■	■	■	■	■	■	■	■
Juridisch Beheer	■	■	■	■		■	■	■
Technisch Onderhoud Gebouwen			■	■		■		■
Technisch Onderhoud Infra			■		■			■
Technisch Onderhoud Terreinen		■	■				■	
Service-onderhoud gebouwen			■		■			■
Onderhoudscyclus(systeem)			■	■	■			■
Brandveiligheid			■	■	■	■		■
Kabels/Leidingen	■	■	■		■			■
Vastgoedinformatiesysteem	■	■	■		■			■
Verhuur/Verpachten	■	■		■			■	■
Natuurbeheer		■	■		■		■	
Taxaties (toetsen) voor WOZ	■							■
Inrichten		■	■	■	■	■	■	■
Aanbestedingen		■	■	■	■	■		■
Innovatief Aanbesteden		■	■	■	■			■
Gebiedsontwikkeling	■	■					■	
Architectuur			■	■				
Bodemsanering	■	■	■		■			■
Projectbegeleidingssysteem			■		■			■
Constructie-veiligheid			■	■	■			■
Ondergronds bouwen					■			■
Snelle huisvesting			■			■		■
Monumenten	■		■	■				
Bouwkosteskundigheid			■	■	■			■
Milieukennis		■	■	■				■
Aanleg Asfalt			■		■			
Verkopen	■	■		■		■		
Veilingen organiseren	■	■						
Taxaties Verkoop	■	■						

5 Opfriscursussen

De Raad voor Vastgoed Rijksoverheid hecht grote waarde aan permanente educatie. Vooral bij aanmerkelijke wetsveranderingen op vastgoedgebied wordt op centraal niveau door de 'wettenmakers' uitgelegd aan de medewerkers van de vastgoeddiensten wat de veranderingen zijn en hoe hiermee wordt omgegaan. Dit gebeurt in de vorm van overzichtelijk opgezette opfriscursussen met een reader. Op de RVR-website staat steeds aangegeven welke wetten behandeld worden.

6

De opleiding Juridisch Vastgoed Rijksoverheid (JVR)

In opdracht van de RVR wordt deze opleiding door Elsevier opleiding & advies verzorgd en uitgevoerd. De opleiding richt zich niet alleen op inhoudelijke onderwerpen. De (mogelijke) samenwerking tussen de vastgoeddiensten van het Rijk is een thema waarmee de cursisten interactief aan de slag gaan.

De opleiding bestaat uit 3 modules. Auteurs en docenten voor deze modules zijn medewerkers van de vastgoeddiensten die samenwerken in de RVR.

Hoe informatie is te verkrijgen?

Elsevier opleiding & advies heeft een brochure uitgegeven waarin praktische informatie wordt gegeven, o.a. over de aanmeldingsprocedure en de hoogte van het cursusgeld. De brochure en eventueel gewenste nadere informatie is te verkrijgen bij Elsevier opleiding & advies (contactpersoon is Mirella Nenck, tel. 06 - 223 95 292 en e-mail mirella.nenk@elsevieropleidingen.nl).

Aard, vormgeving en duur van de opleiding

De opleiding bestaat uit drie modules en duurt ongeveer 1,5 jaar. Ook bestaat de mogelijkheid de module 1 apart te volgen als introductieopleiding voor nieuwe medewerkers. De opleiding voorziet in een kennisbehoefte die is gerelateerd aan de doelstellingen van de RVR en beantwoordt bovendien aan opleidingseisen die voortkomen uit de eigen bedrijfsprocessen van de vastgoedorganisaties.

Doelgroep

De doelgroep kan worden omschreven als volgt: 'de bij de vastgoedorganisaties van het Rijk in dienst zijnde medewerkers die werken in de uitvoerende vastgoedprocessen of die vorm helpen geven aan het

uitvoeringsbeleid inzake de vastgoedprocessen en daarbij over een algemeen, breed inzicht moeten beschikken over de thema's die in de opleiding worden behandeld om daarmee beter en gerichter in de praktijk hun functie te kunnen uitoefenen, in het bijzonder bij de gewenste samenwerking met collega's van de vastgoedpartners van het Rijk'. In dit verband worden onder de vastgoedorganisaties verstaan: de Rijksgebouwendienst, de Dienst Vastgoed Defensie, het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf, de Dienst Landelijk Gebied, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, ProRail, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers en de Belastingdienst. Deelname aan deze opleiding staat ook open voor de mede-overheden.

Niveau

De zwaarte van de opleiding ligt op MBOplus/HBO-niveau. Het management van elke organisatie bepaalt of een medewerker dit niveau aankan.

Modules, studiebelasting, tentamens, certificaten en einddiploma

Deze modules bevatten elk ongeveer 6 workshops van 6 uur die eens in de drie weken worden gehouden.

module 1: het speelveld en de marktpositie van de vastgoedorganisaties;

module 2: het publiekrechtelijk instrumentarium;

module 3: het privaatrechtelijk instrumentarium.

De studiebelasting wordt geschat op 3 uur per week; die zijn nodig voor de voorbereiding op een workshop. Elke module wordt afgesloten met een tentamen. Wanneer daarvoor een goed resultaat wordt bereikt, krijgt men een certificaat. Na het succesvol doorlopen van de drie modules wordt een diploma uitgereikt.

Cursusgroepen

De deelnemers aan de cursusgroepen zijn zo veel mogelijk afkomstig van alle vastgoedorganisaties. Een cursusgroep is ongeveer 20 personen groot.

Website

www.elsevieropleidingen.nl.

7

De opleiding Vastgoedeconomie Rijksoverheid

Begin juni 2003 heeft de RVR ingestemd met het plan om de voor de bedrijfsstrategie van de RVR-diensten en de totale vastgoedsector van het Rijk relevante opleiding vastgoedeconomie te ontwikkelen. Deze opleiding ligt op academisch/HBO-niveau. Met de opleiding wordt inzicht verkregen in de integrale bedrijfseconomische wijze waarop de Rijksoverheid met vastgoed omgaat en om kan gaan. De ruggengraat van de opleiding is de rekenkundige beoordeling en rapportage van ontwikkeling en exploitatie van gebieden inclusief infrastructuur en grote gebouwencomplexen. Daarnaast wordt deskundigheid opgebouwd m.b.t. het grondbeleids-instrumentarium. Door te investeren in deze opleiding wordt een basis gelegd voor het ontstaan van een gemeenschappelijk denkkader bij deskundigen die op allerlei vastgoedgebied in de Rijksoverheid actief zijn.

Het betreft interactief onderwijs in een multidisciplinair samengestelde cursusgroep. De duur van de opleiding is 5 á 6 maanden. Het is een modulaire, opbouwende opzet. In de workshops is het behandelen van praktijkcases een belangrijk onderdeel.

De opleiding bevat 11 workshops die iedere veertien dagen worden gehouden. Met een scriptie wordt de opleiding afgerond en voor een jury besproken. De opleiding wordt verzorgd door het Amsterdam School of Real Estate (UvA), onder leiding van Prof. Dr. Ir. A.G. Bregman. Contactpersoon voor de inhoud bij dit instituut is mevrouw Janneke Sinnige (tel. 020 - 668 11 29) mail j.sinnige@asre.uva.nl

Website

www.rijksoverheid.nl

8

Certificering van taxateurs OZ (Onroerende Zaken)

Door mee te doen aan Stichting VastgoedCert heeft de RVR een concrete inbreng bij het formuleren van de vakbekwaamheidseisen voor vastgoed-taxateurs. Het streven is deze te laten aansluiten aan de opvattingen die er op dat vlak bij de RVR-diensten leven.

De medewerking bestaat uit:

- elke vastgoedorganisatie bevordert waar dat mogelijk en wenselijk is, het laten certificeren en registreren van zijn medewerkers bij alleen deze stichting;
- de door de stichting als brancheorganisatie erkende RVR participeert met vertegenwoordigers in de werkorganen van de stichting, te weten het Centraal College van Deskundigen (CCvD) en de werkkamers (Landelijk Vastgoed en Bedrijfsmatig Vastgoed);
- de Interdepartementale Kennismanager Vastgoed voert overleg met de voorzitter van de stichting over de realisering van de gemeenschappelijke doelstelling om een zo breed mogelijk gedragen certificerings- en registersysteem voor vastgoedtaxateurs te bewerkstelligen in algemeen belang;
- een contactgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de RVR in de CCvD en werkkamers, voert vooroverleg over de in te nemen standpunten en houdt elkaar op de hoogte van relevante ontwikkelingen.

Voor de nieuwkomers is van belang dat er een definitief systeem voor certificering en toelating in de registers is vastgesteld. Of iemand voldoet aan de door het Centraal College van Deskundigen vastgestelde vakbekwaamheidseisen, zal geschieden met een examen met betrekking tot de theoretische kennis; daarnaast zijn er regels over de te bezitten praktijkervaring. Om de certificering en de registratie te behouden zal men een programma van permanente educatie moeten volgen. Hoe het systeem er precies uitziet, kunt u vinden op de website van de Stichting VastgoedCert: www.vastgoedcert.nl

9 Studiedagen

Volgens het werkprogramma van de RVR wordt jaarlijks een studie- of themadag georganiseerd.

Eerdere onderwerpen van georganiseerde studiedagen betroffen:

- Samenwerkingsmogelijkheden van samen leren en opleiden (2001);
- Samenwerking overheden en Schiphol Real Estate (2002);
- Meervoudig ruimtegebruik (2003);
- Veluwe 2010 (2004);
- Ruimtelijke en Vastgoedontwikkelingen (2005);
- Samenwerken (2006);
- Gebiedsontwikkeling en het Rijk op Stoom (2007);
- Aanbesteden en Gebiedsontwikkeling internationaal bekeken (2008);
- Water en Landschap (2009).
- Duurzaamheid (2010)
- Onze Toekomst 2030 (2011)

Ook de werkconferenties in de regio-RVR zullen in 2012 aan specifieke onderwerpen gewijd zijn. Ook op Youtube vindt u impressies van onze studiedagen, onder Rijksvastgoed.

10 Masterclass

In 2012 is het mogelijk een Masterclass op te zetten. Met zeer deskundige masters en in een kleine groep (6 tot 8 personen) leert u alle ins en outs van gebiedsontwikkeling. Beslist een aanrader voor gevorderden op academisch niveau. De class kost 5.000 euro en omvat drie dagen.

11

Overzicht van het reguliere opleidingsaanbod vastgoed

Bij het gebruik van het overzicht is het goed op de volgende punten te letten:

- de genoemde opleidingen zijn gerubriceerd naar een aantal kennisgebieden;
- per kennisgebied zijn zo veel mogelijk eerst opleidingen van academisch niveau en vervolgens van HBO, MBO-niveau genoemd;
- alleen het vaste opleidingsaanbod dat geen dagonderwijs is, is in het overzicht opgenomen;
- de vraag of een opleiding geschikt is om door een vastgoedmedewerker van een vastgoedorganisatie te (laten) volgen, wordt door het management van de betreffende vastgoedorganisatie beantwoord; de gids is een hulpmiddel om te weten te komen welke opleidingen per kennisgebied zoal worden aangeboden; dat is ook de reden dat er globale informatie over opleidingen is gegeven;
- bij elke opleiding wordt zo veel mogelijk een richtprijs met een indicatie van de opleidingsduur gegeven;
- Uitgegaan is van vakinhoudelijke opleidingen. Sociale vaardigheden zijn hierin niet opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar het Rijks Opleidingen Instituut (ROI) in Den Haag; zie ook hun website www.ROI-opl.nl of de mogelijkheden die per departement regelmatig aangeboden worden;
- Alle prijzen zijn exclusief BTW. Voor opleidingen binnen het Rijk, gegeven door externen geldt een BTW-vrijstelling.

Inzicht in vastgoedmarkt en vastgoedwereld	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Vastgoedmarktanalyse	<ul style="list-style-type: none"> • de marktpositie bepalende factoren, met name vraag en aanbod, de spelregels en de ondernemingsdoelstellingen • het kunnen analyseren van de vastgoedmarkten • plaatsen van een vastgoedproject in bredere economische, maatschappelijke en ruimtelijke context

Vastgoedmanagement en vastgoedeconomie	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Vastgoedkunde (MRE)	<ul style="list-style-type: none"> • specialisatie voor vastgoedmanagers en vastgoeddeskundigen • financieren en beleggen met vastgoed • juridische en fiscale aspecten • markt- en strategische aspecten • strategie en management
Stedelijke gebiedsontwikkeling (Master of City Development)	<ul style="list-style-type: none"> • integrale benadering van stedelijke gebiedsontwikkeling • procesmatige aanpak
Vastgoedeconomie	<ul style="list-style-type: none"> • grondbeleid/gebiedsontwikkeling • grondexploitatie • instrumenten • vastgoeddiensten
Gebiedsontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • ontwikkeling • realisatie • integrale aanpak
Vastgoedkunde (MSRE)	<ul style="list-style-type: none"> • specialisatie voor vastgoedprofessionals met ervaring • investeringsanalyse • marktanalyse • beleggingsanalyse • projectontwikkeling • portefeuille-exploitatie • vastgoedontwikkeling • gebiedsontwikkeling

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
postacademisch	1 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • strategisch vastgoedbeleid • vervreemding 	ASRE/UvA	11.000
<i>zie ook bepaalde onderdelen uit vastgoedmanagement-opleidingen</i>				

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
postacademisch MRE-titel	2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • strategisch vastgoedbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> • ASRE/UvA • TU Eindhoven/ Tilburg • Universiteit van Antwerpen 	38.250 36.500 10.960
postacademisch MCD-titel	2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • gebiedsontwikkeling 	Erasmus Universiteit Rotterdam met TU Delft	24.500
post HBO	ruim 0,5 jaar (11 middagen)	<ul style="list-style-type: none"> • rijksvastgoed • gebiedsontwikkeling • rendement op rijksvastgoed 	ASRE/UvA	1.388 (hiervan is dan al 50% betaald door de RVR)
post HBO	10 dagen in 2 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • verbetering processen • vermindering risico's • vernieuwen werkwijzen 	Praktijkacademie NIROV	8.000
postacademisch MSRE-titel	2 jaar	strategisch vastgoedbeleid	ASRE/UvA	25.000

Vastgoedmanagement en vastgoedeconomie	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Vastgoedmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • marktontwikkelingen • onderhandelen, adviseren en procesmanagement • financiering van vastgoed • juridische en fiscale aspecten • bodem- en grondexploitatie • portfolio- tot facilitymanagement • project- en accountmanagement
Sectoropleiding Vastgoedkunde	<ul style="list-style-type: none"> • overheid en vastgoed • adviseur vastgoed
Commercieel vastgoedmanager	<ul style="list-style-type: none"> • bouwkunde en projectontwikkeling • privaatrecht • financiering • publiekrecht • fiscaliteiten • waardebeoordeling • marketing • beleggingen, rendementsanalyse en financiële rekenkunde • workshop winkels
NEPROM leergang projectontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • locatie (keuze) • ontwikkeling • realisatie • exploitatie

Samenhang ruimtelijk beleid en infrastructuur	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Besluitvorming rond infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> • kader besluitvorming infrastructuur V&W • AWB/WRO • tracéwet/m.e.r.-procedure • juridische aspecten ondergrondse infra • administratieve onteigening, belemmeringswetgeving, meervoudig ruimtegebruik • nadeelcompensatie/planschade • grondexploitatie/PPS

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
HBO plus	2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • huisvestingsprojecten • strategisch vastgoedbeleid • verwerving • vervreemding 	• Novam/Elsevier	20.000
post academisch	12 weken		ASRE	3.950
post HBO	2,5 jaar (30 avonden) 9 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • huisvestingsprojecten • strategisch vastgoedbeleid • vervreemding • marketing en communicatie 	• Haagse Hogeschool • Hanze Hogescholen	4.250 7.495
post HBO	4 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • strategisch vastgoedbeleid • vervreemding • huisvestingsprojecten 	Neprom te Voorburg	4.700

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
postacademisch	2 dagen	<ul style="list-style-type: none"> • verwerving/ juridisch vastgoed/ schadevergoeding/ rechtmatig overheids-handelen 	TU Delft	795

Makelaardij en taxatiekunde	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Rekenen op uw vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • grondwaarde • grondexploitatie • business-case
Vastgoedberekening met spreadsheets	<ul style="list-style-type: none"> • spreadsheets op Microsoft Excel • theorie van de vastgoedrekenkunde • beleggen in vastgoed • scenarioanalyse
Rekenen op uw vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • van projectontwikkelingsfase tot en met de exploitatie- en beleggingsfase • rendementen • financiering • vastgoedindex en taxaties • berekening van huisvestingslasten
Basistheorie Taxateur Taxatieleer op universitair niveau	<ul style="list-style-type: none"> • juridische aspecten • vastgoedeconomie • bouwkunde • financiën
Vastgoedvakopleiding (makelaardij)	<ul style="list-style-type: none"> • makelaardijleer • bouwkunde • privaatrecht • publiekrecht • boekhouden • economie • communicatieleer • belastingen
Vastgoedadviseur	<ul style="list-style-type: none"> • bouwkunde • rechts- en wetskennis • economische, administratieve en communicatieve vaardigheden • praktijkleer

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
post MBO post HBO	4 dagen 6 dagen	vastgoedrekenkunde	Bestuursacademie Nederland	760 970
post HBO	4 dagdelen	vastgoedrekenkunde	Fakton/met NOVAM-Elsevier	2.199
post HBO	3 dagen	vastgoedrekenkunde	Fakton/met NOVAM-Elsevier	2.699
MBO	dag avond 18 maanden		<ul style="list-style-type: none"> • diverse Hogescholen • SOM/NVM 	circa 3.000
WO		Taxatieleer plus analyse waardering	<ul style="list-style-type: none"> • Tilburg (NIMBAS) • Amsterdam (ASRE) 	
HBO	2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • exploitatie • vervreemding 	NVM SOM Andere instituten, waaronder Hogescholen	circa 4.000
MBO plus/ HBO	2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • exploitatie • vervreemding 	Beroepsopleiding Makelaars B.V.	2.400
MBO plus/ HBO	vanaf 10 dagen	<ul style="list-style-type: none"> • grondbeleid • grondexploitatie • verwerving en uitgifte • advies- en projectmanagement 	Bestuursacademie Nederland	vanaf 2.770

Makelaardij en taxatiekunde	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Vastgoedpraktijkopleiding	<ul style="list-style-type: none"> • makelaardij (praktische vaardigheden) • publiek- en privaatrecht • bouwkunde • communicatieleer • financiering en hypotheek • huur/verhuur • belastingen
Taxeren Agrarische Objecten	<ul style="list-style-type: none"> • leidt op voor de inschrijving in SCVM-register

Ruimtelijke ordeningsrecht	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Basiscursus ruimtelijke ordening	<ul style="list-style-type: none"> • basiscursus Ro

Vastgoedkennis voor de Rijksoverheid	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Opleiding Juridisch Vastgoed Rijksoverheid (JVR)	<ul style="list-style-type: none"> • inzicht in omgeving, structuur, bedrijfsprocessen en taakstelling van de vastgoedorganisaties Rijk • inzicht in samenhang tussen het publieksrechtelijk en privaatrechtelijk instrumentarium bij realisering van Rijksbeleid • een brede juridische basiskennis van wet- en regelgeving (publiek- en privaatrecht), toegepast in de werkpraktijk • bevordering van kennisuitwisseling tussen medewerkers van de vastgoedorganisaties • modulaire opzet (3 modules)

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
HBO	1 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • exploitatie • vervreemding 	NVM SOM	1.500
HBO	2 jaar avondopleiding	<ul style="list-style-type: none"> • exploitatie • vervreemding • bedrijfsuitrusting 	Agrotransfer BV van de Christelijke Agrarische School te Dronten	2.000

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
	2 dagen	Ro	• SBO	1.799
	2 dagen	Ro	• Geoplan	1.445
	3 dagen	Ro	• Bestuursacademie Nederland	975

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
MBOplus/HBO	1,5 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • verwerving • beheer • exploitatie • vervreemding • herbestemming 	Elsevier opleiding en rijksdocenten	3.540 (per module 1.180) (hiervan is dan al 50% betaald door de RVR)

Landelijk Vastgoed	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Landelijk Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • privaatrecht en bestuursrecht • agrarisch recht • milieurecht en milieubeleid • administratie en boekhouden • bedrijfseconomie • taxatieleer 1 en 2 • bodemkunde • landbouwbeleid • Vastgoed en grondverkeer landschapkunde

Onteigening en schadeloosstellingen	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Grondverwerving & schadevergoedingen	<ul style="list-style-type: none"> • taxatieleer • verbintissenrecht • vermogensrecht • algemeen bestuursrecht • ruimtelijk bestuursrecht • onteigening • nadeelcompensatie • planschade • wet voorkeursrecht • bodemverontreiniging

Milieu bij vastgoed en vastgoedtransacties	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Basis Cursus bodem	<ul style="list-style-type: none"> • water- en landbodem • wet- en regelgeving • waterbodemsanering • waterbodembeheer • landbodemsanering
Bodemsanering in de praktijk	<ul style="list-style-type: none"> • wetgeving • functioneel bodemonderzoek • aanpak

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
Post HBO; deeltijd cursus erkend door VastgoedCert	9 maanden (1 dag per week)	<ul style="list-style-type: none"> • grondverwerving • exploitatie • vervreemding • taxatie 	Hogeschool Van Hall-Larenstein	5.500

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
HBO	2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • grondverwerving voor infra en recreatie • taxatiekunde en recht dat relevant is voor exploitatie en vervreemding 	Elsevier opleidingen	9.240

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
HBO	4 dagsessies		Geoplan	2.245
HBO	3 dagsessies		Geoplan	1.845

Vastgoedbelasting	Inhoud/verwijzing naar opleiding
Basistheorie Taxateur (SVM)	<ul style="list-style-type: none"> • juridische aspecten • vastgoedeconomie • bouwkunde • financiën, fiscaliteiten en taxaties
WOZ-taxateur (VastgoedCert)	<ul style="list-style-type: none"> • juridisch kader (basisopleiding) • vastgoedcertificering bij Kamer VastgoedCert • waardebeoordeling
WOZ-taxateur (SVM)	<ul style="list-style-type: none"> • juridisch kader 1.700 • waardebeoordeling • leidt op tot het officiële schriftelijk examen in kader van de Wet WOZ
Medewerker WOZ-administratie	<ul style="list-style-type: none"> • juridisch kader • gegevensbeheer • waardebegrippen
Senior WOZ-medewerker	<ul style="list-style-type: none"> • juridisch kader • gegevensbeheer • waardebeoordeling en kwaliteit
Projectmanagement bij het Rijk	<ul style="list-style-type: none"> • professionaliseren projectmanagement • drie niveau's (topprogramma / kernprogramma / basisaanbod)

Niveau	Duur	Terrein	Opleidingsinstituut	Richtprijs in €
MBO	dag/avond 9 maanden	basis voor behandeling OZB	<ul style="list-style-type: none"> • Morel Makelaars Instituut • Academie Lokale Belastingen • vele anderen 	3.050 circa 3.000
HBO	2 maanden	behandeling OZB	Morel Makelaars Instituut	1.230
HBO	10 dagdelen	behandeling OZB	Academie Lokale Belastingen	1.430
MBO	6 dagdelen	behandeling OZB	Academie Lokale Belastingen	990
MBO plus	10 dagdelen	behandeling OZB	Academie Lokale Belastingen	1.430
HBO Academisch	2 jaar	behandeling OZB	Rijksacademie voor projectmanagement	

12

Overzicht van opleidingsinstituten en brancheorganisaties die kortlopende cursussen aanbieden voor permanente educatie

1. Elsevier opleiding & advies (JVR, studiedagen grond);
2. NOVAM/Elsevier Congressen (grondmarkt, vastgoedmanagement, huur en verhuur; fiscaliteit vastgoed, PPS, vastgoedberekeningen met spreadsheets; rekenen met vastgoed; gebiedsontwikkeling; mestbeleid);
3. Kluwer Opleidingen (ruim en breed aanbod);
4. De Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM SOM)
(cursussen voor leden);
5. De Vereniging Bemiddeling Onroerend Goed (VBO)
(themabijeenkomsten voor leden);
6. De Koninklijke Nederlandse Vereniging van Rentmeesters (KNVR)
(cursussen en lezingen voor leden);
7. Het Nederlands Vastgoed Instituut
(congressen en verdiepingscursussen);
8. Geoplan (ruim aanbod, o.a. met betrekking tot milieu, bouwen, landschapsbeleid en ruimtelijke ordening);
9. Technische Universiteit Delft (Vastgoedeconomie, Besluitvorming rond Infrastructuur en postacademische dagen);
10. Fakton te Rotterdam (vastgoedexploitaties);
11. Erasmus Universiteit (opleidingen bij Recht en Praktijk/Bouwkunde/City Development);
12. Het Instituut voor Agrarisch Recht (basiscursus en actualiteitendag);
13. Royal Haskoning (vm. Iwaco)
(bodemsanering en bodemverontreinigingsaspecten);
14. Het Nederlands Normalisatie-instituut
(bodemonderzoek grondverontreiniging);
15. R.O.I., opleidingsinstituut voor de Overheid;
16. Technische Universiteit Eindhoven;
17. Academie Lokale Belastingen te Sliedrecht;
18. Bestuursacademie Nederland (vastgoedorganisaties).

13

Adressen opleidingsinstituten

Academie Lokale Belastingen

Postbus 81 | 3360 AB Sliedrecht
Telefoon 0184 - 499 494
E-mail mail@lokbel.nl
Internet www.academielokalebelastingen.nl

Beroepsopleiding Makelaars B.V.

Postbus 135 | 2630 AC Nootdorp
Telefoon 070 - 356 32 00
E-mail info@makelaarsopleiding.nl
Internet www.ikwilmakelaarworden.nl

Bestuursacademie Nederland

Postbus 1470 | 3600 BL Maarsse
Telefoon 0346 - 59 31 39
E-mail info@bestuursacademie.nl
Internet www.bestuursacademie.nl

Elsevier Opleidingen

Postbus 415 | 3330 AK Zwijndrecht
Telefoon 078 - 625 38 88
Internet www.elsevieropleidingen.nl

Novam/Elsevier

Postbus 247 | 3330 AE Zwijndrecht
Telefoon 078 - 625 37 77
Internet www.novam.nl

Erasmus Universiteit

Postbus 1738 | 3000 DR Rotterdam
Telefoon 010 - 408 25 67
Internet www.mastercitydeveloper.com

TU Eindhoven

Postbus 513 | 5600 MB Eindhoven
Telefoon 040 - 247 91 11
Internet <http://w3.tue.nl> of
www.tiasnimbas.edu

Fakton

Postbus 30188 | 3001 DD Rotterdam
Telefoon 010 - 205 62 10
E-mail secretariaat@fakton.nl
Internet www.fakton.nl

Geoplan

Rijswijkstraat 175 | 1062 EV Amsterdam
Telefoon 020 - 671 61 21
E-mail geoplan@geoplan.nl
Internet www.geoplan.nl

Hanzehogeschool

Postbus 30030 | 9700 RM Groningen
Telefoon 050 - 595 55 55
E-mail info@org.hanze.nl
Internet www.hanze.nl

Instituut voor Agrarisch Recht

Postbus 245 | 6700 AE Wageningen
Telefoon 0317 - 424 181
E-mail info@iar.nl
Internet www.iar.nl

Instituut voor Bouwrecht

Jan van Nassastraat 84
2596 BW Den Haag
Telefoon 070 - 324 55 44
E-mail info@ibr.nl
Internet www.ibr.nl

Haagse Hogeschool

(Academie voor Masters en Professionals Courses)

Postbus 13336 | 2501 EH Den Haag

Telefoon 070 - 445 89 02

E-mail info-phbo@hhs.nl

Internet www.hhs.nl

Hogeschool Van Hall-Larenstein

Postbus 9001 | 6880 GB Velp

Telefoon 026 - 369 56 40

E-mail info@vanhall-larenstein.nl

Internet www.vanhall-larenstein.nl

Kluwer Opleidingen

Antwoordnummer 424 | 7400 VB Deventer

Telefoon 0570 - 67 35 68

E-mail opleidingen@kluwer.nl

Internet www.kluweropleidingen.nl

Morel Makelaars Instituut

Postbus 240 | 6660 AE Elst

Telefoon 0481 - 35 03 85

E-mail info@morel.nl

Internet www.morel.nl

Nederlands Normalisatieinstituut

Postbus 5059 | 2600 GB Delft

Telefoon 015 - 269 03 90

E-mail richard.welling@nni.nl

Internet www.nni.nl

Nederlands Vastgoed Instituut

Antwoordnummer 10021

5600 VB Eindhoven

Telefoon 040 - 297 27 88

E-mail klant@vastgoed-instituut.nl

Internet www.vastgoed-instituut.nl

NEPROM

Postbus 620 | 2270 AP Voorburg

Telefoon 070 - 386 62 64

E-mail m.i.wits-wolfraad@neprom.nl

Internet www.neprom.nl

**Studiecentrum voor
Bedrijf en Overheid (SBO)**

Postbus 2370 | 5600 CJ Eindhoven

Telefoon 040 - 297480

E-mail klant@sbo.nl

Internet www.sbo.nl

NVM SOM

Postbus 2222 | 3430 DC Nieuwegein

Telefoon 030 - 608 51 60

E-mail info@nvmsom.nl

Internet www.nvmsom.nl

De Praktijkacademie

Mauritskade 23

Postbus 30833 | 2500 GV Den Haag

Telefoon 070 - 302 84 51

E-mail secretariaat@depraktijkacademie.nl

Internet www.depraktijkacademie.nl

KNVR

Postbus 222 | 6700 AE Wageningen

Telefoon 0317 - 41 50 30

E-mail info@rentmeesterNVR.nl

Internet www.rentmeesterNVR.nl

R.O.I.

Herengracht 23 | 2511 EG Den Haag

Telefoon 070 - 376 36 00

E-mail info@roi-international.org

Internet www.roi-opl.nl

Universiteit Amsterdam *School of Real Estate*

Postbus 140 | 1000 AC Amsterdam
Telefoon 020 - 668 11 29
E-mail info@asre.uva.nl
Internet www.asre.nl

Technische Universiteit Delft (OTB)

Postbus 5030 | 2600 GA Delft
Telefoon 015 - 278 15 74
E-mail mailbox@otb.tudelft.nl
Internet www.otb.tudelft.nl

Stichting PAO Delft

(Besluitvorming rond infrastructuur)
Postbus 5048 | 2600 GA Delft
Telefoon 015 - 2784618
E-mail info@pao.tudelft.nl
Internet www.pao.tudelft.nl

14

De projectgroep Vastgoedkennis en Opleidingen

Deze projectgroep is door de RVR ingesteld. Deze projectgroep houdt zich bezig met studiedagen, kennisstructuuronderzoek, het ontwikkelen van (nieuwe) opleidingen, het bijhouden van de kennis- en opleidingengids en de certificering van taxateurs OZ. De samenstelling is als volgt:

Projectdirectie Vastgoed (Financiën)

Ronald van Broeckhuysen

voorzitter, interdepartementaal

kennismanager vastgoed

Telefoon 070 - 342 85 87

E-mail r.b.h.t.broeckhuysen@minfin.nl

Rijkswaterstaat

C.J.W.A. Reuser (Cees)

Telefoon 06 - 203 64 301

E-mail cees.reuser@rws.nl

Dienst Landelijk Gebied

Sjaan Ippel,

Telefoon 030 - 275 67 74

E-mail b.m.ippel@minlnv.nl

Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf

Edward Coenen

Telefoon 070 - 342 85 88

E-mail e.j.m.coenen@minfin.nl

ProRail

P.J.J.M. Krumm (Peter)

Telefoon 030 - 235 31 81

E-mail peter.krumm@prorail.nl

COA

E. van Dam (Eelco)

Telefoon 070 - 372 76 25

E-mail eelcovandam@coa.nl

Dienst Vastgoed Defensie

Theo Zijlmans

Telefoon 030 - 245 64 03

E-mail tja.zijlmans@mindef.nl

Staatsbosbeheer

Houdijn Beekhuis,

vastgoedbeheer bij centrale eenheid

van Staatsbosbeheer

Telefoon 030 - 692 62 59

E-mail h.beekhuis@staatsbosbeheer.nl

15

De projectgroep Hoofden P&O-overleg

Deze projectgroep overlegt over uitwisseling van personeel/
personeelszaken, vacatures, aantrekkelijkheid vastgoedorganisaties etc.

Mr. R.B.H.Th. van Broeckhuysen (Ronald)

Telefoon 070 - 342 85 87

E-mail r.b.h.t.broeckhuysen@minfin.nl

Drs. P.F.M. van Geelen (Paul)

Telefoon 070 - 342 87 72

E-mail p.f.m.geelen@minfin.nl

E. Beenders (Ellen)

Rijkswaterstaat Corporate Dienst

Postbus 8185

3503 RD Utrecht

Telefoon 088 - 797 1304

E-mail ellen.beenders@rws.nl

J.H. J. Pieterse (Hugo)

Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf

Postbus 20201

2500 EE Den Haag

Telefoon 070 - 342 71 44

E-mail j.h.j.pieterse@minfin.nl

J. Ploeger (Joke)

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

Postbus 3002

2280 ME Rijswijk

Telefoon 070 - 372 700

E-mail j.ploeger@coa.minjus.nl

J.L.M. Reuvers (Joep)

Rijksgebouwendienst

Rijnstraat 8

Postbus 20952

2500 EZ Den Haag

Telefoon 070 - 339 18 60

E-mail joep.reuvers@rgd.minbzkl.nl

Ir. M.T.C. Osse (Marie-Therèse)

Dienst Landelijk Gebied

Herman Gorterstraat 5

Postbus 20021

3502 LA Utrecht

Telefoon 030 - 275 66 02

E-mail m.t.c.osse@minlnv.nl

J.M. Bader (Anneke)

Dienst Vastgoed Defensie

Postbus 20703

2516 BA Den Haag

Telefoon 070 - 339 74 33

E-mail jm.bader@mindef.nl

M. van Egmond (Marjolijn)

Staatsbosbeheer

Princenhof Park 1

Postbus 1300 | 3970 BH Driebergen

Telefoon 030 - 692 63 71

E-mail m.egmond@staatsbosbeheer.nl

16

Inventarisatie Kenniskringen Vastgoedorganisaties

Rijkswaterstaat

- Vakgroep vastgoed
- Vakgroep Privaatrecht
- Vakgroep Publiekrecht
- Vakgroep kabels en leidingen
- Vakgroep omgevingsrecht
- Vakgroep water
- Vakgroep Tracéwet
- Vakgroep verkeer en beheer

Rijksgebouwendienst

- Eigenaarfunctie
- Ontwikkelaars
- PPS/Inkoop
- Project- en procesmanagement (bij vestigingen)
- Innovatieve contracten
- Portefeuillemanagement
- Informatievoorziening

Dienst Vastgoed Defensie

- ROM
- Gebruikerssteun
- Verwerving (=aanbesteden)
- Natuur en landschap
- Ingenieursdiensten
- Beheer en onderhoud
- Veiligheid en gezondheid
- Informatievoorziening
- Vastgoedinformatie
- Start- en rolbanen (vliegvelden)
- Architectuur
- Bouwkosten

Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf

- Vastgoed
- Fiscaal
- Milieu

Dienst Landelijk Gebied

- Grondzaken
- Uitvoering en regelgeving (inclusief het LNV-competence centre voor ramingen, risicoanalyse, aanbesteding en contractvorming RRAC)
- Procesmanagement
- Ruimtelijk ontwerp
- Water
- Ecologie en natuur
- GIS (ook een LNV-competence centre)
- Juridische zaken
- Planologie en ruimtelijke ordening
- Gebiedseconomie en recreatie
- Cultuurhistorie
- Bodem en milieu
- Gebiedsfinanciering
- Projectmanagement

17

Bijzondere kenniscentra

Kenniscentrum Vastgoed – Belastingdienst

Voorzitter Kenniscentrum Vastgoed Belastingdienst

Prof. T.M. Berkhout MRE (Tom)

Belastingdienst Amsterdam

Telefoon 020 - 687 68 17

Kenniscentrum Vastgoed Belastingdienst

Mr. C.J.P.G. van Hout (Corné)

Belastingdienst Breda / Den Bosch

Telefoon 076 - 530 46 87

Mobiel 06 - 18 60 18 53

E-mail c.j.p.g.van.hout

@belastingdienst.nl

Kenniscentrum Aanbestedingen

Bezuidenhoutseweg 10-12

Postbus 20101 (ALP K-40)

2500 EC Den Haag

Telefoon 070 - 349 07 77

Directeur

Drs. W.A.B. Stolwijk (Wouter)

Website www.pianoo.nl

Risicomangement (RISNET)

Galvanistraat 1 | 6716 AE Ede

Postbus 37 | 6710 BA Ede

Telefoon 0318 - 695 300

E-mail crow@crow.nl

Website www.crow.nl

Kenniscentrum Grote Steden (NICIS)

Laan van Nieuw-Oost Indië 300

Postbus 90750 | 2509 LT Den Haag

Telefoon 070 - 344 09 66

Directeur

Prof. dr. W. Hafkamp (Wim)

Website www.nicis.nl

PPS-gebiedsontwikkeling (VROM)

Rijnstraat 8

Postbus 30940 | 2500 EX Den Haag

Telefoon 070 - 339 31 85

Directeur

Drs. E.B. van der Poorten-Alwayn (Elaine)

Website www.vrom.nl

PPS en Deelnemingen

Directie Financieringen

Ministerie van Financieringen

Postbus 20201 | 2500 EE Den Haag

Telefoon 070 - 342 80 28

Website www.ppsbijhetrijk.nl

Bouwkosten

Dienst Infrastructuur Rijkswaterstaat

Griffioenlaan 2 | 3526 LA Utrecht

Postbus 20.000 | 3502 LA Utrecht

Telefoon 088 - 797 21 11

Website www.rijkswaterstaat.nl

Erfgoed

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Telefoon 033 - 4217421

Directeur

Drs. C. van 't Veen (Cees)

Hoofd Kennis

Prof. dr. J.G.A. Bazelmans (Jos)

Website www.cultureelerfgoed.nl

Nationaal Groenfonds

Westerdorpstraat 68 | 3871 AZ Hoevelaken

Postbus 15 | 3870 DA Hoevelaken

Telefoon 033 - 253 92 55

Directeur

Mr. W.J. Kooy (Walter)

Webstite www.nationaalgroenfonds.nl

Vernieuwing Bouw

Zilverstraat 69 | 2718 RP Zoetermeer

Postbus 662 | 2700 AR Zoetermeer

Telefoon 079 - 325 24 23

E-mail info@vernieuwingbouw.nl

Diverse links

Hoofdlinks naar RVR-diensten

www.defensie.nl/dcd/vastgoed

www.rvob.nl

www.vrom.nl/rijksgebouwendienst

www.dienstlandelijkgebied.nl

www.rijkswaterstaat.nl

www.prorail.nl

www.staatsbosbeheer.nl

www.coa.nl

Informatiesites

www.ontwikkelingmilitaireterreinen.nl

www.wvgkenniscentrum.tudelft.nl

www.ikcro.nl

www.propertynl.com

www.vastgoedsites.nl

www.vastgoedmonitor.nl

www.ppsnetwerk.nl

www.bouwweb.nl

www.ruimte-en-vastgoed.nl

www.buildingbusiness.nl

Sites vastgoedinstanties

www.pure-net.org (Europese

Rijksvastgoeddiensten)

www.vastgoedcert.nl (taxateurs)

www.vng.nl (gemeenten)

www.ipo.nl (provincies)

www.waterschappen.nl

www.landschappen.nl

www.rentmeesternvr.nl

www.natuurmonumenten.nl

www.neprom.nl

(projectontwikkelaarsvereniging)

18

Hoogleraren Vastgoed en Ruimtelijke Ordening

	Titels	Universiteit	Faculteit
Arts, E.J.M.M.	prof. dr.	Universiteit van Groningen	Ruimtelijke wetenschappen
Atzema, O.A.L.C.	prof. dr.	Universiteit Utrecht	Geowetenschappen
Bazelmans, J.G.A.	prof. dr.	Vrije Universiteit Amsterdam	Letteren
Berkhout, T.	prof. dr.	Nyenrode	Center for Real Estate
Besemer, J.W.J.	prof. mr.	TU Delft	OTB
Boelens, L.	prof. dr. ir.	Universiteit Utrecht	Geowetenschappen
Boelhouwer, P.J.	prof. dr.	TU Delft	Bouwkunde
Bregman, A.G.	prof. dr. ir.	Universiteit van Amsterdam Amsterdamse school of Real Estate	Maatschappij en gedragswetenschappen
Brounen, D.	prof. dr.	Tilburg	School of Economics and Management
Brink, A. van den	prof. dr. ir.	Universiteit van Wageningen	Omgevingswetenschappen
Bruijn, H. de	prof.	TU Delft	Bestuur en Managment
Chao-Duivis, M.	prof. mr. dr.	TU Delft	Bouwkunde Real Estate & Project Management
Coenen, J.M.J.	prof. dr. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Colenbrander, B.J.F.	prof. dr.	TU Eindhoven	Bouwkunde
Dijk, J. van	prof. dr.	Universiteit van Groningen	Ruimtelijke wetenschappen
Dijst M.J.	prof. dr.	Universiteit Utrecht	Geowetenschappen
Dobbelsteen, A.A.J.F. van der	prof. dr. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Driessen, P.P.J.	prof. dr.	Universiteit Utrecht	Geowetenschappen
Egmond, N.D. van	prof. ir.	Universiteit Utrecht	Geowetenschappen
Eichholtz, P.	prof. dr.	Universiteit van Maastricht	Faculty of economics and business administration

Specialisatie	Email
Planologie, Infrastructuur, milieu	e.j.m.m.arts@rug.nl
Economische geografie, regionale en stedelijke politiek, locatiekeuze van bedrijven en de economische invloed van de creatieve klasse	o.atzema@geo.uu.nl
Archeologische monumentenzorg, ruimtelijke ontwikkeling van Nederland	JGA.Bazelmans@let.vu.nl
Real Estate and Tax	t.berkhout@nyenrode.nl
Geo-informatie Infrastructuur	j.w.j.besemer@tudelft.nl
Wetenschappelijke toepassingen in de Ruimtelijke Ordeningen	boelens@geo.uu.nl
Onroerend goed, huisvesting, woningmarktbeleid	p.j.boelhouwer@tudelft.nl
Gebiedsontwikkeling	a.g.bregman@asre.uva.nl
Vastgoedeconomie	
Landschapsarchitectuur	adri.vandenbrink@wur.nl
Veiligheidskunde	j.a.debruijn@tudelft.nl
Bouwrecht, privaatrecht, contracten-, aanbestedings en aansprakelijkheidsrecht	mabchao@ibr.nl, m.a.b.chao-duivis@bk.tudelft.nl
Restauratie, Modificatie, Interventie en Transformatie	J.M.J.Coenen@tudelft.nl
Architectuur geschiedenis	b.j.f.colenbrander@bwk.tue.nl
Regionale arbeidsmarkt analyse	jouke.van.dijk@rug.nl
Stadsgeografie, planologie	m.dijst@geo.uu.nl
Climate Design & Sustainability	a.a.j.f.vanderdobbelsteen@tudelft.nl
Environmental policy, Physical planning, Water management, Biodiversity, Sustainable land-use, Interactive policy-making, Governance for sustainable development, Policy analysis and policy evaluation	p.driessen@geo.uu.nl
Milieukunde	n.vanegmond@geo.uu.nl
Vastgoedfinanciering	p.eichholtz@finance.unimaas.nl

	Titels	Universiteit	Faculteit
Faludi, A.K.F.	prof. dr.	TU Delft	OTB
Flyvbjerg, B.	prof. dr.	TU Delft / Aalborg University, Denmark	Development and planning
Van Geenhuizen, M.S.	prof. dr.	TU Delft	Economie en innovatie
Glasbergen, P.	prof. dr.	Universiteit Utrecht	Geowetenschappen
Gool, P. van	prof. ir. FRICS	Universiteit Amsterdam	Amsterdam School of Real Estate
Groenewegen, J.	prof.	TU Delft, Erasmus Universiteit Rotterdam	Techniek, Bestuur en Management, afdeling economie van infrastructuur
Hafkamp, W.A.	prof. dr.	Erasmus Universiteit Rotterdam	Sociale wetenschappen
Hajer, M.A.	prof. dr.	Universiteit Amsterdam	Politologie
Hal, Van J.D.M.	dr. ir.	TU Delft / Business Universiteit Nyenrode	Bouwkunde
Hees, R.P.J. van	prof. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Heijden, R.E.C.M. van der	prof. dr. ir.	Radboud Universiteit Nijmegen / Universiteit van Groningen	Managementwetenschappen
Hessel, B	prof. dr.	Universiteit Utrecht	Rechtsgeleerdheid
Hordijk, A.C.	prof. dr. en MRICS	Universiteit van Tilburg	TIAS/NIMBAS Business School
Jansen, J.	prof. dr. ir.	Universiteit Wageningen	Ruimtelijke planning en cultuurhistorie
Jong, E.A. de	prof. dr.	Universiteit van Amsterdam	Geesteswetenschappen
Jong, J. de	prof. mr.	TU Delft	OTB
Jonge, H., de	prof. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Keeris, W.G.	prof.	TU Delft	Bouwkunde
Koeman, N.S.J.	prof. mr.	Universiteit van Amsterdam	Rechtsgeleerdheid
Kolen, J.C.A.	prof. dr.	Vrije Universiteit Amsterdam	Letteren
Korthals Altes, W.K.	prof. dr.	TU Delft	OTB
Krabben, E. van der	prof. dr.	Radboud Universiteit Nijmegen	Planologie

Specialisatie	Email
ruimtelijke beleidstelsels	mailbox@otb.tudelft.nl
Infrastructuur beleid en planning	flyvbjerg@plan.aau.dk
Innovation and Innovation Policy in the Urban Economy, kenniseconomie en Ruimtelijke ordening	m.s.vangeenuizen@tudelft.nl
Milieukunde	p.glasbergen@geo.uu.nl
Vastgoedeconomie Real Estate Evaluation	pgool@spfbeheer.nl
PPS, welvaartseconomie, Twente en Rotterdam	J.P.M.Groenewegen@tbm.tudelft.nl
Stedelijke ontwikkeling	hafkamp@remove-this.fsw.eur.nl
Bestuur en beleid Sustainable Building and Development	maarten.hajer@minvrom.nl a.vanhal@tudelft.nl
Conserveringstechnieken	r.p.j.vanhees@tudelft.nl
Management van personen- en goederenvervoer in relatie tot de ruimtelijke planning van infrastructures en het ontwikkelen van economische knooppunten.	r.vanderheijden@fm.ru.nl
Universitair hoofddocent Economisch Publiekrecht en Bijzonder Hoogleraar Europees recht en decentrale overheden	B.Hessel@law.uu.nl
Taxatieleer / Real Estate Evaluation	hordijk@vno-ncw.nl
Governance, cultuurhistorie en landschap	joks.jansen@wur.nl
Cultuur / Landschap en Natuur	e.dejong1@uva.nl
Geoinformatie en grondbeleid/recht	Jitske.deJong@tudelft.nl
Vastgoedbeheer en Ontwikkeling	h.dejonge@tudelft.nl
vastgoedprocessen, huur- en verhuurmarkt	w.g.keeris@tudelft.nl
Milieurecht en Ruimtelijke Orderingsrecht	niels.koeman@stibbe.com
Erfgoed van stad en land	jca.kolen@let.vu.nl
Grondbeleid, stedelijke herstructurering, planologie	w.k.korthalsaltes@tudelft.nl
Vastgoed- en lokatieontwikkeling	e.vanderkrabben@fm.ru.nl

	Titels	Universiteit	Faculteit
Kuipers, M.	prof. dr.	TU Delft	Bouwkunde
Lichtenberg, J.J.N	prof. dr. ir.	TU Eindhoven	Bouwkunde
Luiten, E.A.J.	prof. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Meurs, P.H.	prof. dr. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Monsma, J.A.	prof. mr. dr.	Erasmus Universiteit Rotterdam	Rechtsgeleerdheid
Nijkamp, P.	prof. dr.	Vrije Universiteit Amsterdam	Ruimtelijke wetenschappen
Priemus, H.	prof. dr. ir.	TU Delft	OTB
Renes, H.	prof. dr.	Vrije Universiteit Amsterdam	Faculteit der Kunsten
Ridder, H.A.J.	prof. dr. ir.	TU Delft	Techniek en Geowetenschappen
Rotmans, J.		Erasmus Universiteit	Social Sciences
Sijmons, D.	prof. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Stiphout, W.A. van	prof.	TU Delft	Bouwkunde
Ten Heuvel hof, E.F.	prof. dr.	TU Delft, Erasmus Universiteit Rotterdam	Bestuur en Management
Tordoir, P.P.	prof. dr.	Universiteit van Amsterdam	Maatschappij- en Gedragswetenschappen
Twist, M.J.W., van	prof. dr.	Universiteit Nijmegen	Managementwetenschappen
Veld, R.J. in 't Veld	prof. dr.	Open Universiteit Nederland en universiteit van de Nederlandse Antillen	
Vlist, A.J. van der	dr. ir.	Universiteit van Groningen	Ruimtelijke wetenschappen
Wamelink, J.W.F.	prof. dr. ir.	TU Delft	Bouwkunde
Wassen, M.J.	prof. dr.	Universiteit Utrecht	Geowetenschappen
Wee, G.P. van	prof. dr.	TU Delft	Techniek Bestuur en Management
Zeeuw, W.C.T.F. de	prof. mr.	TU Delft	Bouwkunde Real Estate & Project Management

Specialisatie	Email
20 ^e eeuwse bouwkunst	m.c.kuipers@tudelft.nl
Productontwikkeling en innovatie in de bouw	j.j.n.lichtenberg@bwk.tue.nl
Cultuur geschiedenis en ruimtelijk ontwerp	E.A.J.Luiten@tudelft.nl
Restauratie	P.H.Meurs@tudelft.nl
Belastingen van gemeenten, provincies en waterschappen; Milieueffingen; Waardering van onroerende zaken voor belastingdoeleinden	fis@frg.eur.nl
regionale economie en economische geografie	pnijkamp@feweb.vu.nl
Systeeminnovatie Ruimtelijke Ontwikkeling	h.priemus@tudelft.nl
Erfgoed studies	j.renes@let.vu.nl
Aanbestedingen Design en Construct	h.a.j.deridder@tudelft.nl
Duurzame transities en transitie management	rotmans@fsw.eur.nl
Landschapsarchitectuur	d.sijmons@tudelft.nl
Ontwerp en politiek	w.a.vanstiphout@tudelft.nl
Proces netwerk analyse	E.F.tenheuevelhof@tudelft.nl
Economische Geografie en Planologie	p.p.tordoir@uva.nl
publiek-private samenwerking, verzelfstandiging en marktwerking en de vermenging van overheid en markt	m.vantwist@fm.ru.nl
Bestuurskunde en good governance	mary.van.der.hoogt@rmno.nl
Vastgoedkunde, aanbestedingen	A.J.van.der.Vlist@rug.nl
Bouwmanagement	j.w.f.wamelink@tudelft.nl
Landgebruik, waterstromen en -kwaliteit	m.wassen@geo.uu.nl
Transportbeleid en Logistieke Organisatie	G.P.vanWee@TUDelft.nl
Gebiedsontwikkeling	f.zeeuw@bouwfonds.nl

Het Rijk heeft een aantal leerstoelen ingesteld en betaald op de volgende gebieden:

- Planologie, Infrastructuur, Milieu;
Universiteit Groningen; prof. dr. E.J.M.M. Arts
- Archeologische Monumentenzorg, Ruimtelijke ontwikkeling van Nederland;
Vrije Universiteit Amsterdam; prof. dr. G.A. Bazelmans
- Wetenschappelijke toepassingen in de Ruimtelijke Ordening;
Universiteit Utrecht; prof. dr. R. Boelens
- Real Estate and Tax; *Nijenrode; prof. dr. T. Berkhout*
- Gebiedsontwikkeling; *TU Delft; prof. mr. W.C.T.F. de Zeeuw*
- Ontwerp en Politiek; *TU Delft; prof. dr. W. van Stiphout*
- Landschapsarchitectuur/Wateropgave; *Wageningen; prof. dr. ir. A. van den Brink*

Colofon

Dit is een uitgave van de Raad voor Vastgoed Rijksoverheid

Aan de inhoud van deze Kennis- en Opleidingengids kunnen geen zelfstandige rechten worden ontleend. De Raad voor Vastgoed Rijksoverheid is niet aansprakelijk voor drukfouten en/of onvolledigheden in de tekst. Als u opmerkingen heeft over de juistheid en volledigheid van de inhoud van de gids, kunt u terecht bij de Interdepartementale Kennismanager Vastgoed:

Ministerie van Financiën, Projectdirectie Vastgoed
mr. R. B. H.Th. van Broeckhuysen
Korte Voorhout 7
Postbus 20201 | 2500 EE Den Haag
T 070 - 3428587
e-mail r.b.h.t.broeckhuysen@minfin.nl

Wij stellen het op prijs als een cursist de ervaringen die zijn opgedaan met het volgen van een vastgoedopleiding, bekend maakt aan deze kennismanager.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Financiën
Raad voor Vastgoed Rijksoverheid
Postbus 20201 | 2500 EE Den Haag
E-mail rvr@minfin.nl

Ministerie van Financiën | 2011